

Partijcongres 4 november 2017

**Vergaderstukken deel 2, incl.
resoluties**

versie 30 oktober 2017

Wifi te bereiken via:
Vereeniging gast
vereeniging

Inhoudsopgave

1.	Algemene informatie	4
2.	Definitief programma	9
3.	Deelsessies	11
4.	Behandeling ingediende resoluties 4 november 2017	
	- werkwijze	15
	- volgorde behandeling resoluties plenair	16
	- resoluties	17

1. Algemene informatie

1a. Locatie en route

Locatie en route

Locatie partijcongres

Concertgebouw De Vereeniging
Keizer Karelplein 2d
6511 NC Nijmegen

Routebeschrijving en bereikbaarheid

Auto

Vanuit Utrecht

U volgt de A12 richting Arnhem. Vanaf de A12 neemt u de afslag A50 richting Nijmegen. Vervolgens neemt u de afslag richting Nijmegen - Noord (A15) en verlaat u de A50. U volgt de A15 en neemt dan de afslag A325 richting Nijmegen. Deze blijft u volgen tot aan een groot verkeersplein; het Keizer Karelplein. Aan dit plein liggen Concertgebouw De Vereeniging en de Stadsschouwburg Nijmegen. Neem de afslag Arnhem voor De Vereeniging. Concertgebouw De Vereeniging beschikt over een eigen parkeerplaats met maximaal 150 parkeerplaatsen. Nabij de Stadsschouwburg ligt de Keizer Karelgarage aan de Van Schaeck Mathonsingel.

Vanuit Arnhem

U volgt de A325 Arnhem-Nijmegen. U komt over de Waalbrug Nijmegen binnen en volgt de doorgaande weg. Aan het einde van deze weg komt u op een groot verkeersplein; het Keizer Karelplein. Aan dit plein liggen Concertgebouw De Vereeniging en de Stadsschouwburg Nijmegen. Neem de afslag Arnhem voor De Vereeniging. Concertgebouw De Vereeniging beschikt over een eigen parkeerplaats met maximaal 150 parkeerplaatsen. Nabij de Stadsschouwburg ligt de Keizer Karelgarage aan de Van Schaeck Mathonsingel.

Vanuit 's Hertogenbosch

U volgt de A59 en neemt de afslag Wijchen/Nijmegen (A326). Nijmegen binnengekomen volgt u de doorgaande weg (richting Arnhem/Centrum). Aan het einde van deze weg komt u op een groot verkeersplein; het Keizer Karelplein. Aan dit

plein liggen de Concertgebouw De Vereeniging en de Stadsschouwburg Nijmegen. Neem de afslag Arnhem voor De Vereeniging. Concertgebouw De Vereeniging beschikt over een eigen parkeerplaats met maximaal 150 parkeerplaatsen. Nabij de Stadsschouwburg ligt de Keizer Karelgarage aan de Van Schaeck Mathonsingel.

Vanuit Venlo

U volgt de A73 richting Nijmegen. U neemt de afslag Nijmegen en volgt de doorgaande weg (richting Arnhem/Centrum). Aan het einde van deze weg komt u op een groot verkeersplein; het Keizer Karelplein. Aan dit plein liggen Concertgebouw De Vereeniging en de Stadsschouwburg Nijmegen. Neem de afslag Arnhem voor De Vereeniging. Concertgebouw De Vereeniging beschikt over een eigen parkeerplaats met maximaal 150 parkeerplaatsen. Nabij de Stadsschouwburg ligt de Keizer Karelgarage aan de Van Schaeck Mathonsingel.

Parkeren:

Rondom de locatie is een beperkt aantal parkeerplaatsen beschikbaar. Op 3 minuten loopafstand, naast De Stadsschouwburg, ligt de Keizer Karel garage. Er is overal betaald parkeren.

Openbaar Vervoer

Vanaf Station Nijmegen is het een kleine 7 minuten lopen (630 meter) naar De Vereeniging.

1b. Inhoudelijke informatie

Vergaderstukken

Via www.cda.nl/partijcongres kunt u alle vergaderstukken downloaden.

Vergaderstukken deel 1

Begroting 2018

Vergaderstukken deel 2, incl. resoluties.

Ter kennisname zijn ook de jaarrekening 2016 en de jaarverslagen 2016 op de site geplaatst.

Deel 2 van de vergaderstukken ontvangt u bij binnenkomst op het partijcongres, de overige stukken moet u zelf meenemen.

Stemrecht partijcongres

U hebt stemrecht als u voor 9 september 2017 lid bent geworden en uiterlijk 13 oktober 2017 uw contributie voor 2017 hebt betaald.

Bent u lid geworden na 1 september 2017, dan hoeft u geen contributie te betalen voor 2017.

Aanvragen spreektijd

Er hoeft vooraf geen spreektijd aangevraagd te worden. U kunt zich melden bij één van de zaalmicrofoons, waar u van de voorzitter het woord krijgt.

Behandeling resoluties

Resoluties konden tot 19 oktober, 10.00 uur ingediend worden. De discussie over de resoluties vindt plaats tijdens de deelsessie tussen 09.30 -11.15 uur in de Kleine zaal. Stemming zal alleen plenair plaatsvinden, tijdens het middagprogramma van het partijcongres.

1c. Organisatorische informatie

Toegangskaarten, stemboekjes, lunchkaarten en dinerkaarten

U krijgt geen kaarten en stukken toegestuurd.

U ontvangt in de week van 30 oktober via de mail uw bevestiging. Deze moet u uitgeprint of op de smartphone/tablet meenemen en laten zien bij één van de balies in de ontvangsthal. Daar ontvangt u vervolgens uw stemboekje, toegangkaart en lunchkaart/dinerkaart.

Deelsessies en workshops

U hebt zich van tevoren moeten aanmelden voor de deelsessies en de workshops. In principe bent u ingedeeld bij de sessie van uw voorkeur, tenzij deze volgeboekt is. Dan kunt u op de dag zelf terecht bij een sessie waar nog ruimte is.

Let op: de deelsessie Resoluties begint al om 09.30 uur, de andere sessies uit ronde 1 om 10.00 uur.

Stands

Tot 14.30 uur staan op het cateringplein in de foyer stands van het WI, SI/HRM, BSV, EFS, EVP, Basisgroep Sociale Zekerheid, CDJA, CDAV, Midden Oosten Beraad.

Tevens staat er een stand waar u kunt kennismaken met de huisstijl voor de gemeenteraadsverkiezingen. Deze huisstijl zal worden opgenomen in de ontwerpservice van het CDA, waarmee afdelingen in een oogwenk hun eigen drukwerk en onlinebanners kunnen maken (www.cdaontwerpservice.nl)

Stand en deelsessie Dirk

Slim campagnevoeren met behulp van DIRK. Bent u campagneleider en wilt u meer informatie over hoe u dit systeem gebruikt voor uw lokale verkiezingscampagne. Kom dan tussen 12.30-13.30 uur naar de stand.

Indien u secretaris bent en meer informatie wil over het gebruik van het systeem, kom dan naar de sessie tussen 13.15-14.15 uur in de Annazaal (vooraf aanmelden verplicht).

Catering

Consumpties zijn de hele dag voor eigen rekening.

Alle consumpties moeten contant of met de pin afgerekend worden.

Lunch/dertigersdiner

Indien u via het aanmeldformulier een lunch/dertigersdiner hebt besteld en betaald ontvangt u bij aankomst op het partijcongres uw lunchkaart/dinerkaart. Hebt u wel een lunch/dertigersdiner besteld, maar nog niet betaald, dan kunt u deze alsnog betalen bij de kassa bij de ontvangstbalies. U kunt deze contant afrekenen of pinnen. Hebt u geen lunch besteld, dan kunt u tussen 12.30 -13.00 uur bij de kassa vragen of er nog lunchbonnen over zijn. Het dertigersdiner is uitverkocht.

De lunch bestaat uit een lunchpakket met twee broodjes, een krentenbol, een stuk fruit en een drankje. De kosten voor een lunch bedragen € 12,50 p.p.

De lunch vindt tussen 12.30-13.15 uur plaats in de foyer en het Grand Café op de begane grond.

Speciale dieetlunches en vegetarische lunches zijn alleen bij het uitgiftepunt in het Grand Café af te halen.

Het dertigersdiner vindt plaats tussen 18.00-20.00 uur in het Grand café op de begane grond.

Borrel

Na afloop van het partijcongres vindt een afsluitende borrel plaats tussen 16.40-18.00 uur in de foyer op de begane grond.

Indien u nog vragen hebt over het congres, dan kunt u contact opnemen met de CDA Ledendesk, 070-34 24 820 (ma t/m vr, 8.30-17.00 uur) of via de mail: leden@cda.nl.

2. Definitief programma

Deelsessies

1. Deelsessies (10.00-11.15 uur)

1. Resoluties (let op begint om 09.30 uur)
2. Ontvangst nieuwe leden
3. Sessie GR18: uitleg ondersteunende software verkiezingen (OSV)
4. Partij van en vóór de toekomst
5. Europa en de Frans-Duitse As

Plenair ochtendprogramma (11.30-12.30 uur)

2. Politiek deel I

- 2.1 Opening en welkom
- 2.2 Wilhelmus
- 2.3 In memoriam
- 2.4 Meditatief moment
- 2.5 Toespraak partijvoorzitter
- 2.6 Toespraak fractievoorzitter

3. Lunch (12.30-13.15 uur)

4. Deelsessies (13.15-14.15 uur)

6. Workshop: Verbeterde Ledenadministratie (DIRK)
7. Workshop: Hoe om te gaan met stemwijzers
8. Training: Aan de slag met Facebook & Google advertenties
9. Een duurzame wereld: met of zonder het CDA?
10. Migratie

Plenair Middagprogramma (14.30-16.40 uur)

5. Huishoudelijk deel

- 5.1 Welkom
- 5.2 Ingekomen stukken
- 5.3 Vaststellen verslag verkiezingscongres 14 januari 2017
- 5.4 Vaststellen begroting 2018

- 5.5 Statuten CDA (buitenlandse afdelingen) en Fonds WI
 - 5.5a: amendementen
 - 5.5b: stemmen
- 5.6 Verkiezing lid Auditcommissie en afscheid voorzitter Financiële Commissie, Wim Zwanenburg
- 5.7 Afscheid leden Partijbestuur
- 5.8 Verkiezing partijsecretaris

- 6. Politiek Deel II**
 - 6.1 Resoluties
 - 6.2 Presentatie nieuwe voorzitter CDJA, Lotte Schippers
 - 6.3 Presentatie rapport evaluatiecommissie TK2017

- 7. Grande Finale**

- 8. Borrel (16.40-18.00)**

- 9. Dertigers Diner (18.00-20.00 uur)**
In het Grand Café van De Vereeniging

3. Deelsessies

Toegang deelsessies:

U hebt zich vooraf opgegeven voor een deelsessie. Hierdoor weten we van tevoren hoeveel deelnemers er per sessie zijn en kunnen we rekening houden met de grootte van de zaal, zodat iedereen hopelijk aan zijn/haar deelsessie van voorkeur kan deelnemen.

Ronde 1: 10.00-11.15 uur

1. Resoluties (Let op, deze sessie begint om 09.30 uur)

In deze deelsessie worden de resoluties besproken. In de deelsessies vindt de discussie plaats. Tijdens het plenaire middagdeel zal er worden gestemd.

Zaal: Kleine zaal

2. Ontvangst nieuwe leden

Speciaal voor nieuwe leden is er een welkomstbijeenkomst. Hier kunnen zij kennismaken met de partij en krijgen ze uitleg over het partijcongres, over hoe je actief kunt worden binnen de afdeling en de partij, over het opleidingsaanbod van het Steenkampinstituut en nog veel meer. Deze bijeenkomst is alleen bedoeld voor leden die tussen november 2016 - november 2017 lid zijn geworden.

Zaal: Bovenfoyer rechts

3. Sessie GR18: uitleg ondersteunende software verkiezingen (OSV)

In voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 bieden we een interactieve sessie aan over de ondersteunende software verkiezingen (OSV). Door middel van deze software kunt u alle administratieve verplichtingen digitaal in orde brengen. De sessie bestaat uit een presentatie, waarin stap voor stap naar voren komt hoe u de software installeert en gebruikt. Bovendien bestaat voldoende gelegenheid voor het stellen van vragen.

Zaal: Bovenfoyer links

4. Partij van en vóór de toekomst - uitdaging om mee te denken!

De betrokkenheid van mensen bij de politiek en de interesse voor wat er in een campagne of bij de onderhandelingen gebeurt is groot. Mensen willen meedoen, meedenken, meebeslissen.

Echter alle politieke partijen hebben te maken met een teruglopend ledenaantal. In sommige afdelingen is het moeilijk om voldoende kandidaten te vinden voor de lijst en/of mensen te vinden om de verschillende functies & taken binnen een afdeling op te vullen. Hoe slaan we brug en haken we de betrokkenheid van mensen aan?

In deze deelsessie willen wij samen met u deze brug gaan bouwen vanuit de basis. We gaan met u op zoek naar oplossingsrichtingen, maar stellen elkaar ook de vraag - waarom wordt iemand lid van het CDA. Waarom bent u lid geworden? Neemt u de uitdaging aan?

Zaal: Theatercafé (Stadsschouwburg)

5. Europa en de Frans-Duitse As

Deze deelsessie is georganiseerd ism de commissie buitenland. Aan de hand van een nog te verschijnen paper zal er gediscussieerd gaan worden over de toekomst van Europa. De Brexit en de uitslag van de verkiezingen in Frankrijk en Duitsland hebben ervoor gezorgd dat we komende tijd vergaande voorstellen kunnen verwachten over nadere Europese samenwerking. Hoe moet Nederland reageren op een nieuwe koers van de Europese Unie?

Nadat de notitie toegelicht is door de voorzitter van de commissie buitenland Ben Knapen is er ruimte voor discussie.

Zaal: Annazaal

Extra sessie: Besloten workshop voor HRM-coördinatieteams

HRM-coördinatieteams: scouting en ontwikkeling in de provincies

Deze workshop is bedoeld voor leden van provinciale HRM-coördinatieteams.

Tijdens deze workshop nemen we de stand van zaken van de instelling van de teams door en bespreken we de inrichting van de ondersteunende ICT voor deze teams welke op dit moment vorm krijgt.

Zaal: Sociëteitskamer

Ronde 2: 13.15-14.15 uur

6. Workshop: verbeterde Ledenadministratie (DIRK)

Deze workshop is bedoeld voor afdelingsvoorzitters, -secretarissen, -penningmeesters, lokale campagneleiders en steunpuntmedewerkers die niet aanwezig konden zijn bij de regionale workshops/trainingen. In de afgelopen periode is het Ledenadministratiesysteem verbeterd. In deze workshop leert u hoe de verbeterde DIRK-applicatie kunt gebruiken.

Zaal: Bovenfoyer links

7. Workshop: Hoe om te gaan met de stemwijzers?

Stemwijzers spelen een steeds grotere rol tijdens de verkiezingen. Ook bij de lokale verkiezingen. Daarom is het belangrijk dat u goed leert hoe de stemwijzers werken en hoe u er zelf voor kunt zorgen dat uw CDA programma goed uit de stemwijzer komt. Onze eigen stemwijzer-expert leert u de fijne kneepjes van het vak.

Zaal: Annazaal

8. Training: Aan de slag met Facebook & Google advertenties

Omdat je online advertenties heel goed kunt richten op je eigen gemeente en de kosten ook veel lager zijn dan bij de gedrukte media worden ze steeds belangrijker voor een goede lokale campagne. Tijdens deze training word je helemaal bijgepraat over de slimme en strategische inzet van Facebook én Google-advertenties. Daarbij worden concrete handreikingen gedaan voor een goede online advertentie-inzet richting de belangrijke gemeenteraadsverkiezingen in 2018.

Zaal: Theatercafé (Stadsschouwburg)

9. Een duurzame wereld: met of zonder het CDA?

In de komende maanden bereiden de lokale CDA afdelingen zich voor op de Gemeenteraadsverkiezingen. Nu is het moment om de kansen die duurzaamheid biedt op een rij te zetten. Duurzaamheid schept nieuwe mogelijkheden op het vlak van milieu, economie en leefbaarheid. Dáár wil het CDA voor gaan, en dáárover gaat het gesprek.

Zaal: Amphitheater (grote zaal)

10. Migratie

Deze deelsessie is georganiseerd ism de commissie buitenland. Aan de hand van een nog te verschijnen paper zal er gediscussieerd gaan worden over migratie en doet men suggesties over het oplossen van de belangrijkste problemen. Nadat de notitie toegelicht is door de voorzitter van de commissie buitenland Ben Knapen is er ruimte voor discussie.

Zaal: Kleine zaal

4. Behandeling resoluties

Werkwijze

Algemeen

Tot 19 oktober 10.00 uur heeft voor 25 individuele leden, voor gemeentelijke en provinciale afdelingen en voor CDJA en CDAV de mogelijkheid open gestaan resoluties in te dienen. Hiervan is in totaal 14 keer gebruik gemaakt. De resoluties zijn door het Dagelijks Bestuur van een preadvies voorzien. De discussie over de resoluties zal in één deelsessie plaatsvinden tussen **09.30-11.15** uur. De besluitvorming over alle resoluties vindt plaats vanaf ca. 15.15 uur tijdens het plenair politiek middagprogramma.

Een overzicht van de volgorde waarin de resoluties behandeld zullen worden treft u op de volgende pagina aan.

Werkwijze behandeling resoluties in de deelsessie

Bij de resoluties zal eerst de indiener in de gelegenheid worden gesteld het woord te voeren, gevolgd door de zaal. Daarna zullen de partijvoorzitter of de fractievoorzitter het preadvies nader toelichten. Eventueel krijgen vervolgens de indiener en de partijvoorzitter of de fractievoorzitter nogmaals kort het woord.

Werkwijze behandeling resoluties plenair

Tijdens de plenaire behandeling in de middag zal de spreektijd van de deelnemers aan de discussie beperkt zijn. Om ervoor te zorgen dat het zowel voor de sprekers als voor de zaal duidelijk is hoeveel spreektijd er nog rest, zal gebruik gemaakt worden van een voor iedereen zichtbare spreektijdklok.

Na de bespreking in de deelsessie worden de resoluties waarover nog discussie bestaat (bijv. vanwege een preadvies 'niet overnemen') in het plenaire middagdeel besproken.

De voorzitter zal u bij een stemming vragen uw stemboekje omhoog te steken. Indien er geen duidelijke meerderheid is, zal de voorzitter u vragen een stembiljet uit het stemboekje in te leveren bij de medewerkers. De voorzitter bepaalt welke kleur stembiljet gebruikt gaat worden.

De stembiljetten worden vervolgens geteld en de voorzitter zal daarop de uitslag bekend maken.

Volgorde behandeling resoluties

Nr.	Indiener	Resolutie	Preadvies
1	DZB	Glyfosaat	Overnemen
2	Zuid-Holland	Gezonde lucht voor iedereen	Niet overnemen
3	CDJA	Zelfrijdende auto's	Overnemen
4	Dordrecht	Eigen risico zorg	Niet overnemen
5	De Kok cs	Verlaging Eigen Risico	Niet overnemen
6	CDJA	Europese Rode kaartprocedure	Niet overnemen
7	Zuid-Holland	Europees geld is niet vrijblijvend	Overnemen
8	Bouwman cs	Europees Openbaar Ministerie	Niet overnemen
9	Uitgeest	Sneller investeren in onderwijs	Niet overnemen
10	CDJA	Terugkeer basisbeurs	Niet overnemen
11	Dordrecht	Behoud voorzieningen in de regio	Niet overnemen
12	Uitgeest cs	Meer steun vluchtelingen Midden-Oosten	Overnemen
13	Zoeterwoude cs	Behoud twee-statenoplossing	Overnemen
14	CDJA	CDA, een integere partij	Overnemen

Resoluties

1. Resolutie: koppel besluit glyfosaat aan toekomstbestendige koers in de landbouw

Resolutie ingediend door: CDA-Duurzaamheidsberaad - KJ. de Jong, W. Adriaanse, J. van Alphen, N. de Boer, R. Brouwer, A. van der Bijl, J. Dekker, C. Dubbelman, T. de Gans, J. Grovenstein, G. Hartholt, A. Huitzing, A. Kleine Staarman, J. Koekoek, K. de Kok, H. de Kort, C. Moerman, D. Moolenburgh, A. Nijenhuis, A. Olde, H. Pijnappel, M. Rigter, K. van Rooijen, C. Rhe, W. Rutten, L. Schelwald van der Kleij, T. Senden, J. Slingerland, N. van der Stappen, E.J. Stokking, J. Vermeiden, B. van Vlijmen en R. Vos.

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. **Constaateert dat:**

- het middel glyfosaat (bestanddeel in onkruidbestrijdingsmiddel Roundup van Monsanto) effectief is tegen vele gewassen die niet genetisch gemodificeerd zijn;
- glyfosaat volgens vele studies een lage acute toxiciteit heeft, waardoor de Europese voedselveiligheid autoriteit EFSA het goedkeurt;
- glyfosaat anderzijds verdacht carcinogeen is volgens de International Agency for Research on Cancer, onderdeel van de WHO (Wereld Gezondheid Organisatie);
- de Vereniging voor Waterleidingbedrijven in Nederland (VEWIN) zijn bezorgdheid heeft uitgesproken over glyfosaat in relatie tot de drinkwaterbereiding;
- het middel veel maatschappelijke onrust veroorzaakt, mede doordat is gebleken dat Monsanto studies naar toxische effecten heeft beïnvloed en dat glyfosaat in levensmiddelen wordt aangetoond (o.a. ijs van Unilever);
- veel (andere) Europese landen daardoor niet willen instemmen met een nieuwe toelatingstermijn van 10 jaar,

B. **Overweegt dat:**

- een verbetering van het aanzien van de landbouw bij de voedsel-consument zeer welkom is en moet worden nagestreefd;
- een omslag naar duurzaamheid nodig is, waarbij gezondheid voor mens en dier en handhaving van ecosystemen voorop staan;

- onduidelijkheid van veiligheid en het al dan niet toestaan slecht is voor de landbouwsector en de boerenbedrijven,

C. Spreekt uit dat:

- het CDA bepleit dat door Nederland in Europees verband wordt geijverd voor een goed onderzoek, na raadpleging van de producent(en), de afnemers en onafhankelijke experts en NGO 's met het doel om zo snel mogelijk een eenduidige breed gedragen uitspraak over effecten en gewenstheid van glyfosaat te doen;
- het CDA er voor ijvert dat het kabinet samen met de sector een innovatief beleid in gang zet, incl. de verspreiding van kennis over alternatieven, zowel t.a.v. teelt als bodemverbetering, zodat het gebruik van glyfosaat in de toekomst niet langer nodig is.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Overnemen

Daarbij opgemerkt dat voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen er onafhankelijke instanties met wetenschappers zijn ingesteld, de EFSA (Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid) en het CTGB (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden), die beoordelen of en onder welke voorwaarden het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel voor een bepaald gewas mogelijk is. Op basis van nieuw onderzoek of nieuwe informatie handelen zijn ook snel om te kijken of er reden is voor herbeoordeling. Voor het CDA zijn de adviezen van EFSA en Ctgb leidend, ook om geen afbreuk te doen aan hun onafhankelijke positie.

2. Resolutie: Gezonde lucht voor iedereen

Resolutie ingediend door: CDA Zuid-Holland

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- Luchtkwaliteit een aanhoudend punt van zorg is voor vele Nederlanders.
- Verschillende onderzoeken aangetoond hebben dat er een relatie is tussen luchtverontreiniging en schadelijke effecten op de gezondheid van mensen.
- Deze schadelijke gezondheidseffecten ook optreden wanneer de luchtkwaliteit voldoet aan de wettelijke Europese normen voor fijnstof en stikstofdioxide. *(bijvoorbeeld luchtwegaandoeningen, longkanker en een levensduurverkorting van 13 maanden voor leeftijdsgroepen van 30 jaar en ouder.)*
- De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) advieswaarden geeft voor 'gezonde lucht'.
- De Europese normen voor luchtkwaliteit die in Nederlandse wetgeving zijn vastgelegd fors hoger zijn dan de gezondheidkundige normen die de WHO adviseert. (Namelijk voor fijnstof 20 µg/m³ in plaats van de Europese normen van 40 µg/m³).

B. Overweegt dat:

- Gezondheidsaspecten niet de doorslag hebben gegeven bij het vaststellen van de wettelijke normen, maar economische.
- De overheid de verplichting heeft om het recht op gezondheid te bevorderen, beschermen en verwezenlijken.
- Bij het afwegen van economische belangen en gezondheidsbelangen de laatste de doorslag zou moeten geven.
- Luchtkwaliteit verbeteren een kwestie is van een transformatieproces met lange adem.
- Ingrijpende maatregelen op lokaal, nationaal en Europees niveau nodig zijn om aan de WHO-normen te voldoen. Dat vergt zowel moed als goed overleg met partijen die zullen moeten veranderen (bedrijfsleven, boeren, particulieren en diverse overheden)
- Het regeerakkoord uitgaat van de (te hoge) Europese normen (pag 46, derde bullit; *De Rijksoverheid blijft onder andere verantwoordelijk voor het realiseren van Europese doelstellingen op het terrein van lucht en water. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit eindigt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en zal worden vervangen door een nationaal actieplan*

luchtkwaliteit dat zich richt op een permanente verbetering van de luchtkwaliteit.)

C. Spreekt uit dat

- Het CDA de WHO-normen voor luchtkwaliteit onderschrijft als na te streven doel in 2030.
- De WHO-normen in wet en regelgeving verankerd dienen te worden.
- De CDA-fractie in de Tweede Kamer daartoe het initiatief zal nemen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Niet overnemen

Het CDA onderschrijft de wens om tot een schonere lucht te komen.

WHO-advieswaarden lenen zich niet voor vastleggen in nationale wetten, omdat dat geen recht doet aan de Europese aanpak die wordt gevolgd. Onze lucht houdt immers niet op bij de grens. De genoemde passage in het regeerakkoord spreekt uit dat er een nationaal actieplan luchtkwaliteit komt, waarin afspraken worden gemaakt voor een permanente verbetering van de luchtkwaliteit. Daarmee wordt reeds tegemoet gekomen aan de wens in de resolutie.

3. Resolutie: Zelfrijdende auto's

Resolutie ingediend door: CDJA

Het CDA Partijcongres, op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- Nederland voorloper is op het gebied van de ontwikkeling van zelfrijdende auto's;
- Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat inzet op snelle verwezenlijking van zelfrijdende auto's op de Nederlandse wegen;
- Op de ringweg tussen Borgerhout en Deurne een zogenaamde proeftuin, een testlocatie, komt voor zelfrijdende auto's welke in 2019 geopend wordt.

B. Overweegt dat:

- Grote veranderingen zoals op het gebied van de auto alleen kunnen worden aangegaan wanneer de bijbehorende rechten en plichten voor iedereen duidelijk zijn en nageleefd kunnen worden;
- Het voorlopen in de ontwikkeling van zelfrijdende auto's een positieve impuls geeft aan het banenpotentieel;
- Het CDA in het kader van gespreide verantwoordelijkheid en goed rentmeesterschap technologisch innovatieve ontwikkelingen de ruimte wil bieden;
- Zelfrijdende auto's de veiligheid van deelnemers in het verkeer niet mogen aantasten;
- Technologische ontwikkelingen een positieve impuls kunnen geven aan een snellere doorstroom in het verkeer; zelfs een klein percentage zelfrijdende auto's resulteert in een grote daling in het aantal files;
- Bij niet zelfrijdende auto's de eigenaar verantwoordelijk is voor veilig weggebruik;
- De verantwoordelijkheid bij zelfrijdende auto's meer bij fabrikanten komt te liggen;
- Ontwikkelaars van zelflerende algoritmes die gebruikt worden in zelfrijdende auto's niet altijd in staat zijn het zelflerende vermogen te begrijpen en uit te leggen;
- Dit mogelijk tot gevaarlijke situaties kan leiden

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA pleit voor een zorgvuldige en snelle ontwikkeling en toepassing van zelfrijdende auto's, zodat Nederland voorop blijft lopen in de ontwikkeling van zelfrijdende auto's;
- Het CDA inzet op eenzelfde aansprakelijkheid voor gebruikers van zelfrijdende auto's en bestuurders van niet zelfrijdende auto's;
- Het CDA wil dat ontwikkelaars van software voor zelfrijdende auto's verplicht worden gesteld de gemaakte keuzes van het systeem te allen tijde aan de overheid kenbaar te maken. Dit geldt als voorwaarde om de weg op te mogen;
- Het CDA zelfrijdende auto's alleen wil toestaan voor particulier gebruik wanneer een fabrikant in al haar auto's dezelfde software gebruikt en de fabrikant verantwoordelijk blijft voor periodieke software-updates;
- Het CDA onderzocht wil hebben of zelfrijdende auto's een mogelijkheid tot menselijk ingrijpen moeten bevatten en of de persoon op de bestuurdersstoel in het bezit moet zijn van een rijbewijs;
- Het CDA graag ziet dat het wegennetwerk op zelfrijdende auto's voorbereid wordt, te beginnen bij de snelwegen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Overnemen

4. Resolutie: Eigen risico zorg

Resolutie ingediend door: CDA Dordrecht

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen

A. Constateert dat

- het eigen risico in de zorg een niveau heeft bereikt waarbij velen noodzakelijke medische zorg mijden
- het CDA in de verkiezingscampagne heeft geuit dat het eigen risico in de zorg te hoog is.
- er in het regeringsakkoord een afspraak is gemaakt waardoor het eigen risico in de komende jaren gehandhaafd blijft op 385 euro
- er nu een situatie blijft bestaan die voor vele minder draagkrachtigen de toegang tot de zorg belemmert

B. Overweegt dat

- het CDA niet moet ontkennen dat er mensen noodzakelijke zorg mijden met het huidige niveau van eigen bijdragen
- het opkomen voor de minder draagkrachtigen in de samenleving een christelijk-sociale plicht is voor CDA-leden
- solidariteit meer tot zijn recht komt als iedereen (gezonden en zieken) een hogere premie betaalt in plaats van de kosten af te wentelen op alleen de zieken.

C. Spreekt uit dat

- met kracht gepleit moet worden voor een verlaging van het eigen risico in alle situaties waarin dit onderwerp aan de orde komt
- gezocht moet worden naar mogelijkheden om de afspraken uit het regeringsakkoord over het eigen risico zodanig te wijzigen dat het eigen risico verlaagd kan worden en de kosten daarvan eventueel verrekend worden met een hogere ziektekostenpremie voor iedereen

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Niet overnemen

In het regeerakkoord is de afspraak gemaakt om het eigen risico gelijk te houden op 385,- euro per jaar tot en met 2021. Hiermee wordt het eigen risico voor het eerst in jaren gelijk gehouden en is de stijging die zich de komende jaren zou voordoen ongedaan gemaakt. Daarnaast bevat het regeerakkoord nog aanvullende maatregelen om de stapeling van eigen betalingen in de zorg terug te brengen. Zo komt er een abonnementstarief in de WMO van 17,50 per maand, wat allerlei extra inkomensafhankelijk eigen bijdrage overbodig maakt. Ook wordt de eigen bijdrage voor langdurige zorg (wlz) gehalveerd. Dit pakket zet een rem op de stapeling van eigen betalingen in de zorg.

5. Resolutie: Verlaging Eigen Risico

Resolutie ingediend door: De Kok c.s.

K. de Kok, N. van Amerongen, C. van Ee, E. Masseur, B. Prins, H. Dulfer, H. Burggraaff, J. van Ginneken, G-J. van Dommelen, J. van Muiswinkel, C. Bremmer, C-S. Rondeel, N. Visser, J. Renzenbrink, H. Haverkamp, A. Lujee, P. Zijlstra, A. Verkaik, H.C. Kentin, H. Borremans, G. Hartholt, C. Toorenborg, M. Toorenborg, W. Kruihof, B. Rebel, R. de Vries en N. van den Berg.

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. **Constaateert dat:**

- Het CDA in haar verkiezingsprogramma 'Keuzes voor een beter Nederland' heeft uitgesproken dat één van de grootste zorgen van mensen de omvang van het eigen risico is, omdat dat in 10 jaar tijd meer dan verdubbeld is;
- Het CDA daarom in haar verkiezingsprogramma het volgende heeft uitgesproken: "Het eigen risico blijft een goed instrument om de kosten in de hand te houden, maar een forse verlaging van het eigen risico maakt dat de lasten voor de zorg eerlijker worden verdeeld onder gezonden en zieken' (pag. 72).
- Het CDA een regeerakkoord heeft gesloten met VVD, D66 en CU onder de naam 'Vertrouwen in de Toekomst';
- In dit regeerakkoord het eigen risico tot en met 2021 is gemaximeerd op 385,- euro;
- Er dus geen sprake is van 'een forse verlaging'

B. **Overweegt dat:**

- Deze uitkomst niet bijdraagt aan een eerlijker verdeling van de lasten voor de zorg en daarmee te weinig recht doet aan de beoogde solidariteit tussen gezonden en zieken.
- Deze uitkomst van het onderhandelingsproces te weinig recht doet aan de ambitie van het CDA om het eigen risico fors te verlagen;
- Deze uitkomst vooral voor de chronisch zieken te weinig soelaas biedt voor hun vaak moeilijke inkomenspositie;
- Deze uitkomst de geloofwaardigheid van het CDA bij haar kiezers aantast;

C. Spreekt uit dat:

- Het wenselijk is dat de CDA-fractie bij de behandeling van de regeringsverklaring in de Tweede Kamer aan de orde stelt dat het eigen risico voor de periode tot en met 2021 alsnog wordt verlaagd;
- Het CDA zich blijft inzetten voor de verdere verlaging van het eigen risico, dan wel voor compensatie op andere wijze, als zich daarvoor nieuwe financiële mogelijkheden voordoen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Niet overnemen

In het regeerakkoord is de afspraak gemaakt om het eigen risico gelijk te houden op 385,- euro per jaar tot en met 2021. Hiermee wordt het eigen risico voor het eerst in jaren gelijk gehouden en is de stijging die zich de komende jaren zou voordoen ongedaan gemaakt. Daarnaast bevat het regeerakkoord nog aanvullende maatregelen om de stapeling van eigen betalingen in de zorg terug te brengen. Zo komt er een abonnementstarief in de WMO van 17,50 per maand, wat allerlei extra inkomensafhankelijk eigen bijdrage overbodig maakt. Ook wordt de eigen bijdrage voor langdurige zorg (wlz) gehalveerd. Dit pakket zet een rem op de stapeling van eigen betalingen in de zorg.

6. Resolutie: Europese rode kaartprocedure

Resolutie ingediend door: CDJA

Het CDA Partijcongres, op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- Met het huidige systeem van gele en oranje kaarten nationale parlementen Europese wetgeving alleen aan het subsidiariteitsbeginsel mogen toetsen en hierbij geen inhoudelijke beoordeling mogen maken;
- De gele kaartprocedure slechts drie keer is ingezet en de oranje kaartprocedure nog nooit;
- De huidige drempels voor de gele en oranje kaartprocedure, 33 respectievelijk 50 procent zijn;
- De periode waarin een nationaal parlement een onderbouwde reactie kan sturen slechts 8 weken is;
- YEPP, de jongerenorganisatie van de Europese Volkspartij (EVP), zich in september 2017 heeft uitgesproken voor het verlagen van de drempels voor gele en oranje kaarten en voor het invoeren van een rode kaart.

B. Overweegt dat:

- De nationale parlementen binnen de huidige procedures in een onvoordelige positie zitten, aangezien de Europese Commissie een wetsvoorstel na een gele of oranje kaart alsnog (gemotiveerd) kan doorzetten;
- Alleen een meerderheid in het Europees Parlement of een gekwalificeerde minderheid in de Raad van de Europese Unie van ten minste 46% van de lidstaten of 36% van de EU-bevolking een wetsvoorstel van de Europese Commissie kan tegenhouden;
- Een gele en oranje kaart geen inhoudelijk oordeel inhouden;
- De gele kaartprocedure met een lagere drempel (minstens een derde van de nationale parlementen) driemaal heeft plaatsgevonden en eenmaal succesvol de voortgang van een wetsvoorstel heeft geblokkeerd;
- Mede door de hoge drempel (een absolute meerderheid van de nationale parlementen) voor het initiëren van de oranje kaartprocedure, deze procedure nog nooit heeft plaatsgevonden;
- Ieder nationaal parlement bij de gele en oranje kaart twee stemmen heeft. In het geval van twee kamers heeft iedere parlementaire kamer één stem;
- Op basis van de huidige procedures van gele en oranje kaarten de nationale

parlementen onvoldoende middelen hebben om politieke verantwoording af te dwingen;

- De huidige procedures een rem op het democratisch debat plaatsen, waarmee afbreuk wordt gedaan aan de democratische legitimiteit van Europese besluitvorming.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA de drempels voor het geven van gele en oranje kaarten wil verlagen naar 20% van de stemmen voor een gele kaart en 30% van de stemmen voor een oranje kaart;
- Het CDA tevens een rode kaartprocedure wil invoeren;
- Hiervoor dezelfde verdeling van stemmen dient te gelden als bij de gele en oranje kaart;¹
- Voor het geven van een rode kaart minimaal 40% van de stemmen nodig is. Wanneer dit aantal is behaald, dient het wetsvoorstel van de Europese Commissie te worden teruggetrokken;
- Het CDA de discussietermijn voor nationale parlementen van 8 naar 12 weken wil verlengen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Niet overnemen

Deze discussie dient gevoerd te worden bij het opstellen en vaststellen van het verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen. Het bestuur zal de inhoud van deze resolutie delen met de personen die verantwoordelijk worden voor het opstellen van het verkiezingsprogramma voor de Europese Verkiezingen in 2019.

¹ Zoals beschreven in overweging 6.

7. Resolutie: Europees geld is niet vrijblijvend

Resolutie ingediend door: CDA Zuid-Holland

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- De Europese Unie een Unie een waardengemeenschap is waarin we gezamenlijke waarden delen en onderhouden.
- Een van die waarde is de democratische rechtsstaat, waardoor burgers verzekerd zijn van een goed werkende democratie met onafhankelijke rechters met garantie van de vrijheid van meningsuiting.
- Op dit moment deze democratische rechtsstaat in Polen wordt bedreigd door een grondwettelijke wijziging waardoor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de mediavrijheid alsmede de fundamentele rechten worden aangetast.
- In Hongarije een soortgelijke situatie zich ontwikkeld waarin de grondwet gewijzigd wordt, de mediavrijheid wordt aangetast, de vrijheid van meningsuiting lijkt te worden aangetast en fundamentele rechten lijken te worden geschonden.
- In zowel Hongarije als Polen de waarschuwingen van de Commissie om deze bedreigingen te onderkennen en op te lossen, systematisch worden genegeerd.
- Polen in het huidige meerjarig financieel kader MFK (2014-2020) 106 miljard euro ontvangt en daarmee de grootste netto-ontvanger is van de EU.
- Hongarije op dit moment jaarlijks circa 3% van haar BBP direct ontvangt via diverse Europese steunfondsen en Hongarije daarmee ook een van de grootste netto-ontvangers is.
- De samenwerking binnen de Europese Unie gebaseerd is op onderling vertrouwen tussen lidstaten. Een ondermijning van de rechtsstaat het vertrouwen en de solidariteit tussen de lidstaten ondergraaft.
- De Adviesraad Internationale Vraagstukken in juni 2017 over dit onderwerp een rapport heeft geschreven waarin zij pleit voor een koppeling tussen de stand van de rechtsstaat en de ontvangsten van Europese cohesie- en structuurfondsen.

B. Overweegt dat:

- Het CDA het belangrijk vindt dat belastinggeld goed besteed wordt.
- Rechten niet zonder plichten kunnen gelden. Het recht van ontvangst van cohesie en structuurfondsen gepaard dient te gaan met de plicht om als lid van de EU de rechtsstaat op orde te hebben en te houden.
- Lidstaten die de rechtsstaat aantasten en waarschuwingen van de Commissie negeren niet alleen het vertrouwen van lidstaten aantasten, maar ook het vertrouwen van de EU én dat van burgers in de EU aantasten.
- Het CDA pal staat voor een EU die zich richt op haar kerntaken.
- Het hebben van een stabiele rechtsstaat van fundamenteel belang is voor de lidstaat, een goede samenwerking met elkaar en dus ook van fundamenteel belang is voor de werking van en het vertrouwen in de EU.
- Het beschermen van de rechtsstaat en de fundamentele rechten daarmee volgens het CDA tot een van de kerntaken van de EU behoort en in het Nederlands belang is.
- De huidige verdragen de Commissie en het Europees Parlement onvoldoende toerust om effectief te kunnen reageren op gebeurtenissen zoals in Hongarije en Polen.
- Het momenteel lastig is om schendingen aan te pakken omdat daarbij unanimiteit van alle lidstaten vereist is. Een schending van de rechtsstaat zowel een aanpak vanuit de lidstaten zelf als ook een aanpak vanuit Brussel vergt.
- Een versterking van de rol van de Commissie en het Europese Parlement gewenst is, zodat Brussel effectiever kan optreden bij een mogelijke schending van de rechtsstaat.

C. Spreekt uit dat

- Het CDA zich ervoor inzet dat de stand van de rechtsstaat in een land een bindende voorwaarde wordt om in aanmerking te komen voor toewijzing en uitbetaling van geld uit de Europese begroting (het MFK).
- Het CDA krachtig duidelijk maakt aan Polen en Hongarije dat Europese steunfondsen niet vrijblijvend zijn, maar daarbij plichten horen, zoals die passen bij de EU als waardengemeenschap.
- Het CDA zich ervoor zal inzetten dat bij een schending van de rechtsstaat, de Commissie en het Europees Parlement hierop een krachtige reactie kunnen geven.

- Het CDA zich ervoor inzet dat besluiten over sanctionering bij een schending van de rechtsstaat niet langer op basis van unanimiteit worden genomen, maar dat een meerderheid van de lidstaten voldoende is, ook indien hier een verdragsaanpassing voor nodig zou blijken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Overnemen

8. Resolutie: Europees Openbaar Ministerie

Indiengers: Bouwman c.s.

B. Bouwman, T. Droog, W. Duitman, S. Sybesma, J. van Ginneken, P. Koiter, A. Bindels, A. Adema, G. ter Veen, D. Bruinsma, C. de Koe, R. Sybesma, M. Monkau, M. Westerhof, L. Zuidema, M. Dorst, R. van Leeuwen, T. Eigenhuis, M. Baron, G. de Koning Gans, K. Valkering, H. Heutink, I. Blok, D. Smit, F. Kirpestein, A.J. Timmerman

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- de Tweede Kamerfractie van het CDA op 6 juli 2016 en 7 juni 2017 tegen de deelname van Nederland aan het Europees Openbaar Ministerie (EOM) gestemd heeft op basis van het vermoeden dat de bevoegdheden van het EOM stelselmatig uitgebreid zullen worden ten koste van het Nederlandse Openbaar Ministerie;²
- het CDA in het regeerakkoord heeft ingestemd met de deelname van Nederland aan een Europees Openbaar Ministerie.

B. Overweegt dat:

- het CDA vindt dat de aan het EOM toegekende bevoegdheden te vergaand zijn en aan de nationale autoriteiten dienen te worden voorbehouden;²
- het CDA vindt dat strafrecht primair een nationale bevoegdheid dient te zijn;²
- het CDA vindt dat opsporing en vervolging van delicten primair een taak van de nationale autoriteiten dient te zijn;²
- de bovengenoemde overwegingen in lijn zijn met het subsidiariteitsbeginsel en het CDA-grondbeginsel van publieke gerechtigheid.
- commissievoorzitter Juncker, Frankrijk en Duitsland – nog voordat het EOM is daadwerkelijk is opgericht – al opgeroepen hebben om de bevoegdheden van het EOM uit te breiden;
- in het geval van groeiende bevoegdheden van het Europees Openbaar Ministerie opzegging van de oprichtingsverdragen van het EOM mogelijk moet kunnen zijn zonder daarvoor de EU te moeten verlaten.

² Zie Kamerstuk 32317 nr. 428 (6 juli 2016) en Kamerstuk 32317 nr. 470 (7 juni 2017).

² Zie het bericht "Tweede Kamer vraagt kabinet om naar alternatieven voor Europees Openbaar Ministerie te kijken" op de website van het CDA. Zie: goo.gl/CMYLYj.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA nog steeds tegen de deelname van Nederland aan het Europees Openbaar Ministerie is;
- Aan de fracties van het CDA die aan het regeerakkoord van het kabinet-Rutte III gebonden zijn, decharge van het CDA-standpunt verleend wordt op voorwaarde dat deze fracties zich inzetten voor:
 - a) het voorkomen van de integratie van het Europees Openbaar Ministerie in de Europese Unie;
 - b) het opnemen van bepalingen in de oprichtingsverdragen van het Europees Openbaar Ministerie dat lidstaten van de EU de oprichtingsverdragen van het Europees Openbaar Ministerie kunnen opzeggen zonder dat zij de EU hoeven te verlaten;
- het Partijcongres geen decharge van dit CDA-standpunt verleent aan fracties van het CDA die niet aan het regeerakkoord van het kabinet-Rutte III gebonden zijn.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Niet overnemen

Het CDA heeft geen traditie van het verlenen van een voorwaardelijke decharge aan de fractie die een regeerakkoord sluit tav onderdelen die daarin afwijken van het verkiezingsprogramma. Het regeerakkoord is in zijn volle omvang omarmd door de CDA-fractie. Bij de uitwerking hiervan in het beleid zal natuurlijk nog steeds gesproken worden over de precieze vormgeving maar dat is niet voorwaardelijk te maken aan een decharge.

9. Resolutie: Sneller starten met investeren in onderwijs

Resolutie ingediend door: CDA Uitgeest

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. **Constaateert dat:**

- in het regeerakkoord investeringen in het primair onderwijs zijn afgesproken, voor salaris en verlaging van de werkdruk;
- de investeringen voor verlaging van de werkdruk gepland staan voor het einde van de kabinetsperiode;
- de werkdruk in het primair onderwijs ongekend hoog is, wat gevolgen heeft voor leerlingen en leraren.

B. **Overweegt dat:**

- alle betrokken in het onderwijs en de politieke partijen graag zien dat werkdruk in het primair onderwijs snel en effectief wordt aangepakt;
- wanneer de werkdruk niet snel genoeg wordt aangepakt, leerlingen zullen lijden onder kwaliteitsverlies, leraren zullen uitvallen (de sector heeft inmiddels al het hoogste percentage burn-outs) en scholen nog grotere personeelstekorten tegemoet zullen zien;
- wanneer de investeringen pas later beschikbaar komen, de positieve effecten niet tijdens deze regeerperiode merkbaar worden;
- de inzet van extra onderwijsassistenten en conciërges bij zal dragen aan verlaging van de werkdruk in het primair onderwijs.

C. **Spreekt uit dat**

- het wenselijk is dat sneller wordt gestart met de investeringen die moeten leiden tot verlaging van de werkdruk in het onderwijs;
- de CDA-fractie, PO-Raad en vakbonden in het onderwijs met elkaar om tafel gaan zitten om de mogelijkheden te onderzoeken om de werkdruk te verlichten, bijvoorbeeld door de investeringen in het onderwijs naar voren te halen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Niet overnemen

Voor 2019 is 175 miljoen euro, 2020 325 miljoen en in 2021 is er 450 miljoen gereserveerd voor onder andere de aanpak van werkdruk. Hiervoor zal eerst beleid ontwikkeld moeten worden en daarna moeten scholen dit nog implementeren. Dit investeringsplan heeft dus ook tijd nodig dus dat kan niet zomaar worden versneld.

10. Resolutie: Terugkeer basisbeurs

Resolutie ingediend door: CDJA

Het CDA Partijcongres, op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- Onderhandelaars van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie tot een regeerakkoord zijn gekomen;
- Het CDA veel van haar punten uit het verkiezingsprogramma heeft weten te realiseren in het regeerakkoord;
- De terugkeer van de basisbeurs in de bachelorfase niet is opgenomen in dit regeerakkoord.

B. Overweegt dat:

- Het Partijcongres het opnemen van de terugkeer van de basisbeurs (onder andere) in het verkiezingsprogramma expliciet en met een ruime meerderheid heeft bekrachtigd;
- Veel (jonge) kiezers juist op het CDA hebben gestemd vanwege het standpunt over de terugkeer van de basisbeurs;
- Het CDJA van de terugkeer van de basisbeurs meteen na de verkiezingen een breekpunt heeft gemaakt;
- Andere onderhandelaars rondom de basisbeurs van geen wijken wilden weten;
- Er daarom een compromis is gesloten in de vorm van een halvering van het collegegeld in het eerste jaar van de studie.³ Dit terwijl er geen onderzoek is gedaan naar het effect hiervan op de instroom van studenten;
- Het aangaan van schulden nog steeds noodzakelijk is;
- Het regeerakkoord van Rutte II in 2012 is aangepast toen er bij de VVD veel onrust ontstond over de inkomensafhankelijke zorgpremie;
- Het leenstelsel onder andere heeft gezorgd voor:
 - o 20% daling in de instroom van studenten met een functiebeperking;
 - o 15% daling in de instroom van studenten met ouders met een laag inkomen en van eerste generatiestudenten;
- Het leenstelsel de komende tien jaar zorgt voor de opbouw van ruim €17

³ Dit zou voor 2017-2018 een korting van zo'n €1.000 betekenen. Deze korting is echter marginaal als hij vergeleken wordt met de extra studieschuld als gevolg van de afschaffing van de basisbeurs, namelijk zo'n €16.000. Daarbij geldt de korting enkel voor het eerste jaar (behalve voor Pabo-studenten, daar geldt de korting voor twee jaar).

miljard studieschuld.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA de basisbeurs alsnog opgenomen wil zien in de onderwijsparagraaf van het regeerakkoord.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Niet overnemen

Het regeerakkoord van de 4 partijen is door de fractie van het CDA gesteund omdat daar over de volle breedte een akkoord gesloten is dat tegemoet komt aan de opdracht die de leden hebben meegegeven in het verkiezingsprogramma. Ten aanzien van studerende jongeren is vooral gezocht naar hoe de toegankelijkheid in het hoger onderwijs beter kan worden geborgd. In ons verkiezingsprogramma gingen we daarin verder door het terugdraaien van de basisbeurs in de bachelorfase. Met deze 4 partijen is het nu behaalde resultaat, het halveren van het collegegeld in het eerste jaar en voor de lerarenopleidingen de eerste 2 jaar, het maximaal haalbare.

11. Resolutie: Behoud voorzieningen in de regio

Resolutie ingediend door: CDA Dordrecht

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- De leefbaarheid in brede zin (werkgelegenheid, overheidsgezag, overheidsservice) in gemeenschappen onder druk komt te staan wanneer voorzieningen verdwijnen.
- De overheid en (semi)overheidsinstanties actief inzetten op centralisatie van voorzieningen.
- Dit bijvoorbeeld in de Drechtsteden heeft geresulteerd in achtereenvolgens het vertrek van de Rechtbank, Kamer van Koophandel en Belastingdienst.
- Dit er mede toe leidt dat Dordrecht steeds verder wegzakt in de dienstplanning van de NS, met als recent dieptepunt het feit dat Dordrecht is geschrapt in treinroutes van/naar Rotterdam en Breda.
- Pogingen om de regio weer aantrekkelijker te maken voor jongeren moeizaam verlopen door gebrek aan coöperatie van al gecentraliseerde onderwijsinstellingen en deze instellingen de komst van ander hoger onderwijs naar Dordrecht wettelijk mogen blokkeren.

B. Overweegt dat:

- De overheid alleen aandacht lijkt te hebben voor de as Rotterdam-Den Haag-Amsterdam
- Het ontoelaatbaar is dat de leefbaarheid in Drechtsteden (300.000 inwoners) nog verder onder druk komt te staan.
- Dit probleem ook op veel andere gemeenten buiten de hierboven genoemde driehoek van toepassing is.
- Het CDA van oudsher opkomt voor een degelijke spreiding van (semi)overheidsdiensten en de leefbaarheid in de regio's.
- Onze regio de verantwoordelijkheid voelt en ook wil nemen om knelpunten aan te pakken.

C. Spreekt uit dat de Tweede Kamerfractie:

- Inzet op behoud én uitbreiding van het voorzieningenniveau in de Drechtsteden.
- Dit standpunt onder de aandacht brengt, daar waar nieuwe huisvesting van voorzieningen/instanties aan de orde is.
- Samen met onze regio optrekt om de huidige spelregels rondom onderwijshuisvesting te versoepelen.
- Inzet op het wederom opnemen van station Dordrecht in de Intercity dienstregeling Den Haag Centraal-Venlo, dan wel een andere verbetering.

En gaat over tot de orde van de dag

Preadvies DB: Niet overnemen

Het bestuur vindt het een sympathieke resolutie en begrijpt de beweegredenen om deze in te dienen. Het bestuur is van mening dat het CDA een partij voor alle regio's is en niet specifiek voor de Drechtsteden. In ons verkiezingsprogramma hebben we in de paragraaf 2.1.7 *Nieuwe toekomst voor krimpregio's* ook gepleit voor meer aandacht voor de leefbaarheid van het buitengebied en willen wij nieuwe kansen ondersteunen, bijvoorbeeld door een transitiefonds voor vrijkomende gebouwen, of door fiscale faciliteiten voor coöperatieve initiatieven. Gebieden die met bevolkingskrimp worden geconfronteerd, moeten de kans krijgen om op basis van gelijkwaardigheid bij te dragen aan de ontwikkeling van Nederland en moeten hun potentieel waar kunnen maken. Een beter Nederland zoekt de balans tussen de economische speerpuntgebieden en de zones, waar bevolkingskrimp een dagelijkse realiteit is. Wij zien door betere samenwerking, gerichte investeringen en een oplossingsgerichte instelling van overheden nieuwe mogelijkheden voor deze regio's.

12. Resolutie: Meer steun voor vluchtelingen in het Midden-Oosten

Resolutie ingediend door: CDA afdelingen Uitgeest, Castricum, Medemblik, Hollands Kroon, Schagen en Heerhugowaard

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen

A. Constateert dat:

- bij de huidige discussie over het vluchtelingenvraagstuk de focus in de eerste plaats ligt op het stoppen van de migratie naar Europa;
- de focus in de tweede plaats ligt bij de opvang van asielzoekers die momenteel al in Europa verblijven;
- er daardoor te weinig aandacht overblijft voor de miljoenen vluchtelingen die zijn achtergebleven in het Midden-Oosten en die ernstig gebrek hebben aan medische zorg, onderwijs en huisvesting;
- deze laatste groep over het algemeen zwakker is en meer behoefte heeft aan hulp dan de vluchtelingen die al op eigen kracht naar Europa zijn gekomen;

B. Overweegt dat:

- het stoppen van de illegale migratie naar Europa binnen het CDA terecht een hoge prioriteit heeft;
- maar dat de partij daarnaast meer compassie moet tonen met de vluchtelingen die zijn achtergebleven in het Midden-Oosten;
- het niet mogelijk is om al deze mensen blijvend op te nemen in Europa;
- en er daarom gezocht moet worden naar andere wegen om deze mensen te helpen.

C. Spreekt uit dat:

- het CDA meer prioriteit moet geven aan het helpen van oorlogsvluchtelingen die zijn achtergebleven in het Midden-Oosten;
- het CDA op korte termijn concrete voorstellen ontwikkelt voor projecten die daarvoor in EU verband opgezet kunnen worden;
- waarbij ook de mogelijkheid wordt gezien van tijdelijke opvang van de meest hulpbehoevende vluchtelingen op Europese bodem.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Overnemen

In het regeerakkoord is afgesproken dat: 'Nederland de grondoorzaken van migratie zal bestrijden door een gerichte aanpak voor verbetering van de opvang in de regio. Daarbij zal het onderwijs aan vluchtelingenkinderen prioriteit krijgen evenals maatregelen die kunnen leiden tot meer werkgelegenheid voor vluchtelingen aldaar. Het landenbeleid wordt herzien in het licht van de nieuwe doelstellingen van het buitenlands beleid om meer focus en effectiviteit aan te brengen. Als eerste stap in deze herziening worden Jordanië, Libanon en Irak focuslanden'.

Hiermee wordt invulling gegeven aan het gevraagde in de resolutie.

Daarnaast wordt gevraagd om de mogelijkheid te bezien van tijdelijke opvang van de meest hulpbehoevende vluchtelingen. Hierover is in het regeerakkoord afgesproken dat het aantal vluchtelingen die via UNHCR in Nederland gehervestigd worden verhoogd zal worden. Hiermee is ook dat deel van de resolutie ingevuld.

13. Resolutie: Behoud twee-statenoplossing voor Israëliisch-Palestijns conflict

Resolutie ingediend door: CDA Zoeterwoude C. Dubbeldam, E.W. Tilanus, A.M. Tilanus-Bakker, H. Groeneboer, J.F. Wichers, A.A.J.M. Van Genabeek, J.E. Voerman-Luiting, B.T.E Voerman, H. Kluijtmans, M. Koot, M. Bouman, A. Corten, J. Elshout, W.G. Aldershoff, M. Ates, N. van der Stappen, P.H.M. Ypma-Varwijk, T. Ladders, M.Gribling-Gommans, P.H.J.A. Leenders, I. Hiel-Piet, W. Zoetemelk, H. Jansen, A.J.M. Houdijk, C.P.M. Houdijk van den Hondel, P. Rietkerk, K. Sommer, J.C. Brodhuys, C. van der Burg, W. van Drie, N. van Amerongen, A. Vroon

Het CDA Partijcongres op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- het CDA voorstander is van een twee-statenoplossing voor het Israëliisch-Palestijnse conflict en jarenlang op die oplossing aandringt;
- het partijcongres in 2012 in het CDA-verkiezingsprogramma heeft laten opnemen dat beide partijen onder druk gezet moeten worden om beleid te staken dat vrede blokkeert;
- de twee-statenoplossing sindsdien in groot gevaar is komen te verkeren, onder andere door het aanhoudende nederzettingenbeleid van Israël;
- de Israëliische bezetting van de Palestijnse gebieden in 2017 vijftig jaar duurt.

B. Overweegt dat:

- alle geweld tegen burgers afkeurenswaardig is en Israëli's en Palestijnen in vrede en veiligheid moeten kunnen leven;
- er nog weinig tijd rest om de twee-statenoplossing te redden en te realiseren;
- het mislukken van de twee-statenoplossing Israëls bestaan en veiligheid aan grote risico's zou blootstellen;
- een oplossing van het Israëliisch-Palestijnse conflict aan regionale stabilisatie zou bijdragen en de Europese veiligheidsbelangen dient;
- het behoud van de twee-statenoplossing voor Nederland en de Europese Unie een prioriteit is;
- Nederland en de EU meer moeten doen om de twee-statenoplossing te redden.

C. Spreekt uit dat

- de CDA-fractie in de Tweede Kamer bij het kabinet krachtig moet blijven aandringen op gebruik van de bilaterale contacten en moet blijven aandringen

op concrete maatregelen in Europees verband, die het behoud en de verwezenlijking van de twee-statenoplossing versterken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Overnemen

14. Resolutie: CDA, een integere partij

Resolutie ingediend door: CDJA

De laatste jaren lezen we in het nieuws dat personen die, terwijl zij een publiek ambt droegen, zijn veroordeeld voor corruptie, fraude of niet-integer. Vervolgens konden zij gewoon worden verkozen tot raadslid, Provinciale Statenlid of anderszins. Daardoor ontstaat een roep om het afnemen van het passieve kiesrecht, een zeer vergaand middel. Wij vinden het niet zuiver dat personen die veroordeeld zijn voor corruptie, fraude of een gebrek aan integriteit zich alsnog verkiesbaar kunnen stellen. Wij stellen daarom voor om als CDA het goede voorbeeld te geven en ervoor te zorgen dat deze personen zich niet meer verkiesbaar kunnen stellen binnen onze partij!

Het CDA Partijcongres, op 4 november 2017 bijeen te Nijmegen,

A. Constateert dat:

- Het CDA op dit moment een grondhouding heeft ten aanzien van integriteit en om die reden een integriteitscommissie heeft ingesteld;
- Het CDA in deze grondhouding het principe van *noblesse oblige* hanteert, het politieke ambt is een eervolle taak waar integere, betrouwbare kandidaten voor moeten worden voorgedragen;
- Het CDA zelf vier oorzaken benoemd heeft waardoor integriteit in de politiek van groter belang is geworden;
- Het CDA al van mening is dat er een viertal uitgangspunten en een zevental gedragswaarden zijn waar iedere CDA-politicus zich aan moet houden;
- Het CDA al heeft vastgelegd hoe er wordt gekeken tegen het honorarium, giften en cadeaus, nevenfuncties, belangenverstrengeling en het aantal termijnen waarop iemand dezelfde functie mag vervullen namens het CDA;
- Het alsnog voor kan komen dat personen een officiële functie binnen een politieke partij hebben en in die functie niet integer handelen en daarmee de reputatie van de partij beschadigen;
- Het CDA al verschillende keren negatief in het nieuws is gekomen door schandalen van partijleden;
- Afdelingen autonoom zijn in het bepalen van de eigen kieslijst;
- Het CDA als organisatie geen mogelijkheden heeft om personen die een misdrijf zijn begaan (corruptie, fraude of niet integer handelen), te weren voor functies in of buiten de partij.

B. Overweegt dat:

- Het niet wenselijk is dat personen die zijn veroordeeld van een misdrijf (fraude, corruptie of niet integer handelen) zich verkiesbaar kunnen stellen voor onze partij omdat dit direct indruist tegen de gedragswaarden 'onkreukbaar' en 'transparant';
- Integriteitskwesaties schadelijk zijn voor het vertrouwen in de politiek, de partij en de persoon in kwestie;
- Een tweede kans niet passend is bij integriteitsschandalen, omdat het zwaarwegende misdrijvingen zijn die naast de persoon ook de partij en het aanzien van de Nederlandse overheid aantasten.

C. Spreekt uit dat:

- Personen die, dragend een publiek ambt, veroordeeld zijn voor corruptie, fraude of niet integer handelen in de regel niet langer verkiesbaar mogen worden gesteld voor het CDA;
- Personen die, dragend een publiek ambt, veroordeeld zijn voor corruptie, fraude of niet-integer handelen in de regel niet langer een bestuursfunctie binnen het CDA mogen vervullen;
- De autonomie van de afdeling belangrijk is, maar dit de partij als geheel niet mag schaden;
- Een eventuele veroordeling voor een misdrijf (corruptie, fraude of niet-integer handelen) van raadsleden, Kamerleden, Provinciale Statenleden, waterschapsbestuurders of Europarlementariërs zwaarwegend is bij een besluit tot samenwerking.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB: Overnemen